

една логика за единъ типъ, друга логика за другъ. Но научното творчество се осъществява отъ хора, то е свързано поради това съ личността на учения, съ дадена историческа обстановка, — изобщо носи върху си печатъ на всички ония особености, на всичкото онова своеобразие, присъщи на даденъ типъ. Науката е единна въ своя идеаленъ аспектъ, но разнообразна въ живота научно творчество. ... Истината е единна, но формата на нейния изразъ и пътищата на достиженията ѝ могатъ да бъдатъ различни.

Цивилизацията на Зап. Европа счита себе си за универсална, „общочовѣшка“ и пригодна за всички и възъ основа на това иска да се натрапва на всички народи. Но тия притезания за единственостъ и универсалностъ, тоя своеобразенъ европейски месианизъмъ, по мисълта на Данилевски, не само на нищо не е основанъ, не само не отговаря на фактитъ, но служи често да се прикриватъ явления и стремежи отъ съвсемъ другъ родъ. И върху взаимоотношенията на Зап. Европа и Русия, а сетне и на цѣлото славянство, Данилевски разкрива въ книгата си истинския смисълъ на натрапливия агресивенъ западно-европейски месианизъмъ, който въ името ужъ на общочовѣшка цивилизация въ, същностъ се стреми да си подчини другитъ народи, стреми се да ослаби или дори потъпче чуждитъ култури. Тия части отъ книгата на Данилевски запазватъ парливъ интересъ и днешния день, а заедно съ това тѣ ни въвеждатъ въ движещата основа не неговата мисълъ.

Своето съчинение Данилевски почва съ анализъ на руско-турската война отъ 1854 г., въ която взе такова живо участие Западна Европа на страи на Турция. Съпоставяйки това събитие съ другитъ факти, анализувайки ги внимателно, Данилевски дохожда до заключение, че Европа се отнася съ песъмнена и дълбока враждебностъ къмъ Русия и изобщо къмъ цѣлия славянски свѣтъ. „Всичко самобитно-руско, славянско, се струва на Европа достойно за порицание, изкоренението му състави най-свещенна длъжностъ и истиниска задача на тая цивилизация“, пише Данилевски. Задоволително обяснение, четемъ по-нататкъ, както на политическата несправедливостъ, тъй и на обществената неприязненостъ отъ страна на Европа къмъ Русия и славянството може да се намѣри само въ това, че Европа признава Русия и Славянството за нѣщо чуждо ней и не само чуждо, но и враждебно. Тая инстинктивна вражда на Европа къмъ Русия и Славянството, по мнението на Данилевски, отъ това произтича, че Славянството представя особень културно-исторически типъ, който още не е разгнналъ въ цѣлата имъ мощъ всичкитъ си творчески сили, по